MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tad-29 ta' Novembru, 2007

Citazzjoni Numru. 248/2003

Alfred Mallia u martu Theresa ghal kull interess li jista' ikollha.

vs

1) Carmel Seguna.
2) Kevin Debono.

Il-Qorti,

<u>I. PRELIMINARI.</u>

Rat ic-citazzjoni attrici datata 7 ta' Marzu 2003 a fol. 1 tal-process, u pprezentata quddiem din il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallef Noel Cuschieri fejn gie premess:-

Illi fis-7 ta' Ottubru 2001 waqt li l-attur kien ghaddej miexi fi Triq Hal Tarxien, Gudja flimkien ma' ibnu Ramon, hu safa milqut minn *'pick-up van'* li tirregola z-zwiemel tat-tigrija, li kellu n-numru ta' registrazzjoni CBB 436 u li kien

misjuq mill-konvenut Carmel Seguna, filwaqt li l-*cage bars* li jikkontrollaw iz-zwiemel kienu manuvrati min-naha tax-xellug minn certu Rupert Schembri, u dan kif jirrizulta ahjar mill-okkorrenzi tal-Pulizija hawn annessa u markati Dok. “AM 1” u Dok. “AM 2”.

Illi dan l-incident sehh unikament minhabba negligenza, traskuragni, imperizja u nuqqas ta’ osservanza tar-regolamenti tat-traffiku da parti tal-konvenuti, u dan kif jirrizulta ahjar waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

Illi b’rizultat ta’ dan l-incident l-attur safa korrut serjament f’rasu, wiccu u f’irkopptu u baqa’ dizabbilitat permanentement, skond ma jirrizulta mill-annessi Dok. “AM 3”, “AM 4” u “AM 5”.

Illi l-konvenuti gew interpellati biex jersqu ghal-likwidazzjoni u hlas tad-danni kollha li sofra l-attur izda baqghu inadempjenti.

Illi ghalhekk l-istess attur talab lill-konvenuti jghidu ghaliex din il-Qorti m’ghandhiex:-

1. Tiddikjara illi l-konvenuti huma responsabbli ghall-incident li fih safa korrut l-attur fis-7 ta’ Ottubru 2001.

2. Tillikwida d-danni sofferti mill-attur minhabba dan il-korriment u dan okkorrendo bl-opra ta’ periti nominandi.

3. Tikkundanna lill-konvenuti biex flimkien u *in solidum* ihallsu lill-atturi d-danni kollha hekk likwidati.

Bl-ispejjez komprizi dawk ta’ l-ittra ufficjali tas-6 ta’ Novembru 2002 u taz-zewg ittri ufficjali tas-7 ta’ Marzu 2003 kontra l-konvenuti li huma ngunti ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta’ l-atturi a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista tax-xhieda u dokumenti esebiti a fol. 3 sa 10 tal-process konsistenti fid-Dok. “AM1” sa Dok. “AM4”

Rat li din il-kawza kienet appuntata ghas-smigh minn din il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallef Noel Cuschieri ghas-seduta tal-25 ta’ Novembru 2003.

Rat in-nota ta’ l-eccezzjonijiet tal-konvenut Carmel Seguna datata 3 ta’ Settembru 2003 a fol. 17 tal-process fejn gie eccepit:-

1. Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt *stante* li l-incident gara tort unikament ta’ l-attur Alfred Mallia kif ser jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza u kwindi t-talbiet attrici ghandhom jigu respinti bl-isepjez kontra l-atturi.

2. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-konvenut Carmel Seguna a fol. 17 u 18 tal-process.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallef Noel Cuschieri datati 25 ta’ Novembru 2003, 23 ta’ April 2004, fejn fis-seduta tat-2 ta’ Gunju 2004 fuq talba tal-partijiet u bi qbil ma’ l-istess il-Qorti nnominat lill-Perit Mediku konsulent Anthony Grixti Soler.

Rat il-verbal tas-seduta tal-20 ta’ Ottubru 2004 (fol. 34) fejn gie ndikat li gie pprezentat rapport tal-konsulent Anthony Grixti Soler u fejn xehdu PS 249 Angelo Curmi u PS 994 Joseph Abela (fol. 35 sa fol. 72); tat-23 ta’ Novembru 2004 fejn xehed Alfred Mallia in kontro-ezami; tal-1 ta’ Frar 2005 fejn xehed Carmel Seguna u il-Qorti nnominat il-Professur Hector Galea bhala espert mediku sabiex jezamina ix-xedaq ta’ l-attur u fil-waqt li l-atturi ddikjaraw li ma ghandhomx provi izjed.

Rat in-nota ta’ l-affidavits attrici datata 23 ta’ April 2003 fejn gew ipprezentati l-affidavits ta’ Alfred Mallia, Ramon Mallia, u Theresa Mallia (fol. 22 sa fol. 28).

Rat ir-rapport ta’ Anthony Grixti Soler datat 20 ta’ Ottubru 2004 (fol. 73) tal-process fejn indika li l-istess konvenut

soffra dizabbilta' permanenti f'imniehru kif hemm indikat fil-persentagg ta' 2%.

Rat in-nota attrici datata 20 ta' Ottubru 2004 fejn gew esebiti l-formoli ta' F.S.S. ghas-snin 1999, 2000, u 2001 bhala Dok. "X", "Y" u "Z". (fol. 82 sa fol. 85).

Rat in-nota attrici ghan-nomina ta' periti perizjuri datata 22 ta' Ottubru 2004.

Rat is-seduti mizmuma quddiem l-Assistenta Gudizzjarja Dr. Mariella Gonzi fejn xehdet WPS 155 Rita Abela fis-6 ta' Dicembru 2004 u dokumenti minnha esebiti bhala Dok. "RA 1" sa Dok. "RA 3" (fol. 105 sa fol. 111).

Rat ir-rikors ta' l-istess WPS Rita Abela datat 2 ta' Dicembru 2004 u decretat fis-6 ta' Dicembru 2004 fejn giet milqugha t-talba (fol. 116).

Rat in-nota tad-digriet moghti mill-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallef Noel Cuschieri tal-11 ta' Ottubru 2005 fejn ordnat li jigi sfilzat id-dokument immarkat "X" a fol. 83 ta' l-atti odjerni peress li huma llegibbli u awtorizzat lill-attur jesebixxi kopja legibbli ta' l-istess dokument.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallef Noel Cuschieri fejn fis-seduta tat-23 ta' Novembru 2004 il-Qorti nnominat lill-Assistent Gudizzjarju Dr. Mariella Gonzi sabiex izzomm seduta wahda u tisma' lill-WPS 155 Rita Abela.

Rat il-verbal tas-seduta mizmuma quddiem l-Assistent Gudizzjarju Dr. Mariella Gonzi.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallef Noel Cuschieri tal-1 ta' Frar 2005 fejn il-Qorti, fuq talba ta' Dr. George Abela nnominat bhala espert mediku lil Profs. Hector Galea a spejjez ta' l-attur; tal-1 ta' April 2005 fejn halef ir-rapport il-Professur Hector Galea (fol. 158) u fejn

xehed Charles Sghendo; tal-24 ta' Mejju 2005 fejn xedhu Carmel u Carmen Seguna u fejn gew esebiti ir-ritratti Dok. "A" sa Dok. "H" u dawk immarkati bhala Dok. "A1" sa Dok. "A5"; 11 ta' Ottubru 2005 fejn xehed Kevin Debono u Rupert Schembri u fejn il-partijiet iddikjaraw li ghalqu l-provi u talbu li jsir access; 16 ta' Novembru 2005; u 2 ta' Dicembru 2005.

Rat ir-rapport mediku tal- Professur Hector Galea datat l-1 ta' April 2005 a fol. 158 tal-process fejn gie ndikat li l-attur soffra dizabilita' permanenti f'halqu kif hemm deskritta hija ta' 10%.

Rat il-verbali tas-seduti quddiem din il-Qorti kif presjeduta datati 12 ta' Jannar 2006; 30 ta' Marzu 2006 fejn xehed Kevin Debono; 1 ta' Gunju 2006; 1 ta' Novembru 2006; 13 ta' Frar 2007; 2 ta' Mejju 2007 u tat-13 ta' Gunju 2007 fejn dehret Dr. Lydia Zerafa ghall-atturi u Dr. Gavin Gulia ghall-konvenut Seguna. Il-konvenut Debono li hu kontumaci baqa' ma deherx. Id-difensuri prezenti talbu li jipprezentaw nota ta' osservazzjonijiet. Il-Qorti laqghet it-talba u pprefiggiet terminu ta' erbghin (40) gurnata lill-atturi biex jipprezentaw n-nota ta' osservazzjonijiet bil-visto/notifika lid-difensuri tal-kontro-parti li jkollhom erbghin (40) gurnata biex jirrispondu, mid-data tan-notifika tan-nota ta' osservazzjonijiet, b'dan li jekk in-nota attrici ma tigix ipprezentata fit-terminu ndikat, it-terminu ghan-nota tal-konvenut jibda jghaddi mill-gheluq tat-terminu moghti lill-atturi. Il-kawza giet differita ghas-sentenza ghad-29 ta' Novembru 2007.

Rat il-verbal ta' l-access mizmum l-Erbgha 13 ta' Gunju 2007 fit-3.30 p.m a fol. 260 tal-process, fejn dehru l-partijiet assistiti mid-difensuri taghhom. Il-Qorti, kif hekk presjeduta, giet murija l-van Reg. No. CBB 436 bil-gwienah miftuha, tali vettura sejra fid-direzzjoni tal-Gudja. Skond l-attur intlaqat f'wiccu waqt li kien miexi lejn id-direzzjoni tal-Country Castle, u cioe` fl-istess direzzjoni tal-karozza fuq in-naha tal-lemin ta' l-istess karozza (dejjem sejjer lejn il-Gudja). L-attur huwa twil 5' 8''. Dr. Luciano Busuttil gie awtorizzat mill-Qorti sabiex jiehu ritratti tal-karozza kif indikata fl-access. L-attur allega li

ghadda minn bejn il-pjanti li hemm mal-genb tat-triq. Il-konvenuti ndikaw li l-i*start* hija hafna l-isfel mill-post fejn l-attur qed jallega li ntlaqat, izjed l-isfel mill-Gondolier. Il-Qorti giet murija mill-konvenuti kif jinghalqu l-gwienah manwalment minn tnejn min-nies li jkunu fuq il-van f'nofs tat-triq. Charles Seguna ndika lill-Qorti li l-ispeci ta' arbuxxelli kienu aktar folti, b'mod li jizgumbraw parti mit-triq, kif hemm aktar 'il quddiem. L-attur ma qabilx ma dan.

Rat ix-xhieda kollha hemm moghtija.

Rat ir-rikorsi kollha pprezentati mill-partijiet.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

<u>II. KONSIDERAZZJONIJIET.</u>

Illi din il-kawza titratta dwar incident li sehh fit-Triq Hat-Tarxien, Gudja fis-7 ta' Ottubru 2001 waqt li kienu qed isiru tigrijiet taz-zwiemel fl-istess triq u fejn l-attur li kien miexi fl-istess triq safa' milqut minn van tat-trott misjuq minn Carmel Seguna u dan permezz tal-*cage-bar* li tkun miftuha sakemm iz-zwiemel li kienu qed itelqu jigu kollha wara l-van, u wara tinghalaq.

Illi jirrizulta li ihaddmu l-istess *cage bar* kien hemm il-konvenut Kevin Debono li kien qed jopera l-hadida tan-naha tal-lemin u Reuben Schembri li kien qed ihaddem in-naha tax-xellug u dan ghaliex l-istess *cage bar* kienet tithaddem biss manwalment minn zewg persuni li jkunu fuq il-wara ta' l-istess van bil-wieqfa, kif din il-Qorti setghat tikkonstata fl-access li inzamm fuq il-post ta' l-incident. Kif din tinghalaq bl-idejn il-van tmur fuq in-naha tal-lemin tat-triq minhabba z-zwiemel li jkunu qed itellqu u b'hekk ma tibqax fin-nofs tat-triq.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li l-attur kien ghaddej fuq in-naha tal-lemin tat-triq lejn id-direzzjoni tal-Gudja u mieghu kien ghaddej it-tifel tieghu u dan sabiex imorru bil-mixi lejn

is-sala tat-tigijiet “Country Castle”, u kif kienu hekk mexjin mal-genb tat-triq, fejn hemm certu pjanti jew arbuxelli kif anke indikat fl-iskizz esebit bhala Dok. “GA 7” (fol. 81 tal-process) u wkoll mir-ritratti esebiti bhala Dok. “A” sa Dok. “G” u wkoll dawk immarkati bhala Dok. “A1” sa Dok. “A5”, huwa gie milqut mill-istess *cage-bar* u dan bil-konsegwenza li soffra griehi ta’ natura permanenti f’wiccu.

Illi jirrizulta mix-xhieda moghtija mill-konvenut innifsu Carmel Seguna, s-sewwieq ta’ l-istess vettura Reg. No. CBB - 436, li huwa ammetta li qabel l-incident huwa lanqas biss ra lill-attur, u dan ghaliex sostna li l-attur kien wara x-xtieli jew arbuxxelli li hemm fl-istess naha tat-triq u b’hekk huwa qed jsostni li ma setghax jarah. Din il-Qorti thoss li b’din it-tip ta’ xhieda l-istess konvenut ma jistax jeskolpi ruhu mir-responsabbilta’ ta’ l-incident u dan peress li la darba huwa jixhed li lanqas biss ra lill-attur qabel l-incident, din fiha infisha hija awto-inkolpazzjoni u dan ghaliex huwa kien fid-dover li jara li s-sewqan tieghu, wkoll b’dik it-tip ta’ vettura f’dawk ic-cirkostanzi partikolari tal-kaz, meta kienet qed issir tellieqa taz-zwiemel f’nofs triq, ma kienx ser ikun ta’ perikolu ghall-utenti ta’ l-istess triq, ladarba tali triq ma inghalqitx ghall-pubbliku u fil-fatt ix-xhieda kollha prodotti ndikaw li kien hemm diversi nies fl-istess triq, inkluz xhieda prodotti mill-konvenuti stess.

Illi mhux hekk biss izda ladarba huwa ma rax, u *in verita’* lanqas biss induna bl-incident, mela allura din ix-xhieda tieghu hija biss supposizzjoni, u dan proprju ghaliex huwa zgur ma jistax jghid fejn kien l-attur ladarba huwa ma rahx fl-ebda mument, u lanqas biss induna li gara l-incident, b’hekk li allura fil-verita’ lanqas biss jaf kif gara l-incident. Tant huwa minnu dan li minhabba l-fatt li huwa lanqas biss induna li gara l-incident huwa lanqas ghamel rapport ta’ xejn, anke jekk fuq il-post jirrizulta li l-attur kien wegga serjament. Dan japplika wkoll ghall-konvenut l-iehor.

Illi dan kollu qed jinghad fl-isfond li minkejja li l-konvenut jghid li hass daqqa fuq in-naha tal-lemin tieghu, izda ma kienx jaf ezatt x’kienet, kemm ghaliex id-daqqa grat bil-*cage bar* u allura meta huwa kien qabez il-posizzjoni ta’ fejn kien l-attur, u wkoll ghaliex meta saret id-daqqa huwa

ammetta li ma setax jieqaf ghaliex kienu gejjin iz-zwiemel warajh (u allura kellu jwarrab min-nofs) u kif ukoll ghaliex haseb li setghu kienu s-sewwieqa taz-zwiemel li laqtuh, b'dan li huwa baqa' sejjer biex ma jibqax fin-nofs tat-triq u b'hekk ma jsirux incidenti iktar maz-zwiemel li kienu qed itellqu.

Illi dan fih innifsu juri bic-car il-perikolu ta' tali aveniment li l-konvenut Seguna kien parti minnu u jidher car li f'dawn ic-cirkostanzi tal-kaz l-istess konvenut ma hax il-prekawzjoniet necessarji sabiex tali sewqan tieghu ma jkunx perikolu ghall-utenti ta' l-istess triq, inkluzi dawk ta' persuni li kienu mexjin fl-istess triq fuq iz-zewg nahat taghha, tant li din il-Qorti thoss li l-istess sewwieq kien mohhu biss fit-tellieqa u xejn izjed, haga li hija ferm perikoluza meta din il-Qorti jirrizultalha li kien hemm diversi persuni li wzaw l-istess triq fil-hin meta kienu qed isiru tali tlielaq.

Illi huwa sintomatiku li skond ix-xhieda ta' P.S. 249 Angelo Curmi u P.S. 994 Joseph Abela l-istess konvenuti lanqas biss irrapurtaw l-incident u kienet il-pulizija li baghtet ghalihom wara li sar ezami tal-permessi tal-pulizija li kienu inhargu sabiex jinzamm tali avveniment (xhieda 20 ta' Ottubru 2004).

Illi jirrizulta wkoll anke mir-ritratti esebiti (Dok. "GA 1") u wkoll mill-access li nzamm mill-Qorti li fuq in-naha ta' fejn kien ghaddej l-attur ma hemm l-ebda bankina u ghalhekk min jghaddi minn hemm ikun miexi bejn u biswit il-pjanti li hemm fl-istess triq u fit-triq, b'mod li min ikun qed isuq ikollu vizwali sew tal-persuni li jkunu ghaddejjin minn dik il-parti tat-triq u dan iktar u iktar meta jidher li l-versjoni attrici hija li l-incident sehh fil-punt fejn huwa mmarkat fl-iskizz esebit mill-atturi bhala Dok. "GA 7" (fol. 81) xhieda li tikkonferma dik moghtija mill-attur u minn ibnu fl-affidavits taghhom, u wkoll dik indikata mill-okkorrenza (Dok. "GA 2" – fol. 75) u dan iktar u iktar meta din il-Qorti thoss li a bazi ta' dak li hija stess ikkonstatat fl-access, tali versjoni tal-atturi hija wkoll verosimili, u biex intlaqat l-attur huwa kien proprju f'dik il-posizzjoni miexi l-fuq fid-direzzjoni tal-Gudja, kollox kif kkorroborat minn ibnu Ramon Mallia.

Illi jidher li l-istess konvenut sostna li jista' jkun li laqat lill-konvenut ghaliex ma rahx peress li dan kien taht is-sigar, izda apparti li din hija biss supposizzjoni, ghaliex il-konvenut ammetta li ma kienx jaf li laqat lill-attur hlief wara l-incident, din il-versjoni ma hijiex lanqas kredibbli ghaliex kontradetta mix-xhieda tieghu stess tant li jekk wiehed jara x-xhieda tieghu stess moghtija fl-1 ta' Frar 2005, l-attur ma kienx jintalaqat ghaliex skond huwa bejn il-gagga u s-sigar kien hemm mill-inqas tlett piedi ((fol. 133). L-istess sostna l-konvenut l-iehor. Dan apparti li mill-provi prodotti x-xtieli lanqas kienu tali li l-attur setgha jinheba minnhom u dan kif il-Qorti kkonstatat kemm mir-ritratti esebiti u wkoll mill-istess access mizmum minnha.

Illi permezz ta' xhieda ohra ta' certu Charles Sghendo (1.4.2005) jidher li l-konvenut Seguna qed jaghti versjoni ohra ta' l-incident u dan hija fis-sens li l-attur intlaqat ghaliex ghal xi raguni (forsi allega biex jaqsam it-triq) hareg minn wara x-xtieli jew pjanti u b'hekk intlaqat bil-gagga (*cage bar).* Din il-Qorti izda tinnota li din il-versjoni hija kontradittorja ghal dik tal-konvenut inkluza dik moghtija minnu fl-24 ta' Mejju 2005, ghaliex kieku gara hekk il-konvenut Seguna kien f'posizzjoni li jara lill-attur u mhux baqa' jsostni li huwa fl-ebda mument ma ra lill-attur ghaliex kien taht jew wara s-sigar (fol. 187). Apparti minn dan minkejja li l-istess xhud qed jghid li ra lill-attur car jaghmel din il-manuvra, ghaliex kien quddiemu pero' baqa' lill-attur ma gharfux; fl-ahharnett l-istess xhud minkejja li qed jghid li ra lill-attur jaghmel din il-manuvra fix-xhieda tieghu ma setghax jghid kif intlaqat l-attur u kif dan spicca ma' l-art. Dan kollu jrendi l-istess versjoni ta' dan ix-xhud bhal mhux kredibbli u lanqas attendibbli minn din il-Qorti kemm anke ghaliex kontradittorja anke max-xhieda tal-konvenut stess u fi kwalunkwe kaz inkonsistenti u inverosimili. Anke kemm kienu folti l-istess pjanti x-xhieda ta' l-istess xhud ma hijiex kredibbli ghaliex mir-ritratti esebiti minnu stess (Dok. "A" sa "G") (li ma jirriflettux kif kienu l-istess pjanti fil-mument ta' l-incident) dawn lanqas huma kbar daqs kemm iddeskriva huwa fix-xhieda tieghu, u fil-fatt l-istess stat ta' pjanti huma simili ghal dak esebit mill-attur bhala Dok. "AG 1" (fol. 74) u dawk esebiti bhala

Dok. “A2” sa Dok. “A5”. Ir-ritratt esebit bhala Dok. “H” huwa ta’ pjanta ohra f’post differenti tant li hemm hajt kbir warajha li mhux il-kaz fit-triq inkwistjoni fejn hemm biss cint u minn imkien ma jirrizulta li sigar f’din it-triq kienu fil-mument ta’ l-incident kif indikat fl-ahhar imsemmi ritratt. L-access jidher li kkonferma wkoll l-istat ta’ l-istess pjanti kienet bhal dik deskritta mill-attur.

Illi l-istess jinghad dwar ix-xhieda ta’ Carmen Sghendo fil-waqt li din il-Qorti tinnota li ghal mistoqsija ta’ jekk ratx lill-konvenut hiereg minn wara s-sigar hija qalet *“li kull ma smajt hoss lanqas issopponejt li qala’ daqqa hu”* (fol. 195). Ftit wara qalet *“rajtu jdur hiereg minn bejn is-sigar”* (fol. 196). Pero’ tghid li minkejja li ghamel dan *“ma jistax ikun li hareg fit-triq”* (fol. 196). Huwa sintomatiku li l-istess konvenut fl-ebda mument ma xehed li ra lil dawn il-persuni, ghalkemm dawn kienu fuq in-naha l-ohra tat-triq u ma kien hemm ebda sigar fuq dik in-naha u dan qed jinghad ghaliex dawn iz-zewg xhieda sostnew li kienu qed jirriskjaw li kienu hemm.

Illi min-naha l-ohra jidher li Kevin Debono, l-konvenut l-iehor, ma rax lill-attur anke peress li huwa kien qed ihares fil-posizzjoni opposta meta laqat lill-attur bil-*cage bar* u dan ghaliex huwa kien bil-wieqfa fuq il-van ihares lejn iz-zwiemel gejjien warajh, lest sabiex jaghlaq il-*cage bar* tan-naha tieghu meta jkun il-waqt. Izda dan bl-ebda mod ma jezimi lil dan il-konvenut ukoll mir-responsabbilta’ ta’ l-incident, ghaliex sabiex jaghmel dan it-tip ta’ moviment bil-*cage bar,* iktar u iktar meta huwa jkun qed ihares l-oppost tad-direzzjoni li jkun miexi l-istess sewwieq (ghaliex huwa jkun dahru lejn il-kabina tal-van), huwa kellu jassigura ruhhu li tali manuvra ma kenitx ser tkun ta’ perikolu ghal min ikun qed juza t-triq, u dan anke jekk hemm bzonn billi jaccerta ruhu li jittiehdu l-prekawzjonijiet kollha sabiex jekk ikun mehtieg ma jithallewx persuni ghaddejjin mill-istess triq, haga li l-istess konvenut ma ghamilx; kif fuq kollox ma ghamilx lanqas il-konvenut l-iehor f’din il-kawza. Fil-fatt l-istess konvenut jammetti wkoll li huwa lanqas biss induna li laqat lill-attur u dan minkejja l-fatt li l-attur bl-impatt waqa’ ma’ l-art u wegga’ gravament. Dan jirrendi l-azzjoni tal-konvenut iktar negligenti iktar u iktar meta ghalkemm

it-triq waqt it-tigrijiet kienet maghluqa ghat-traffiku, pero' thallew jghaddu n-nies mill-istess triq bil-mixi u l-istess konvenut kien konxju ta' dan kollu.

Illi dan kollu huwa wkoll iktar gravi meta jidher li l-unika prekawzjonijiet li inhadu waqt tali tigrija taz-zwiemel fit-triq kien biss li ma jithallewx jidhlu karozzi, b'dan li nies bil-mixi thallew jghaddu u fil-fatt jirrizulta li fit-triq kien hemm l-attur u ibnu u wkoll persuni ohra. Dwar dan hemm ix-xhieda ta' l-attur (kemm fl-affidavit u wkoll in kontro-ezami tat-23 ta' Novembru 2004), ibnu, martu, Charles Sghendo u l-Pulizija li xehdu f'dawn il-proceduri, nkluza dik ukoll ta' WPS 155 Rita Abela (6.12. 2004), u l-istess okkorrenza (Dok. "GA 2") li indikat li t-triq kienet biss maghluqa ghat-traffiku. Ta' dan kollu kienu konxji tieghu wkoll il-konvenuti li xehdu wkoll f'dan is-sens (ara wkoll xhieda ta' Kevin Debono tat-30 ta' Marzu 2007 (fol. 298), u allura kellhom l-obbligu huma wkoll li jkunu iktar attenti ghal dak li kien qed isir minnhom la darba huma ghazlu li jsuqu wkoll f'dawk ic-cirkostanzi.

Illi huwa sinfikanti wkoll li minn dak in-nhar ma sarux iktar tlielaq fl-istess triq. Jigi nnutat li l-permessi li inhargu sabiex isiru t-tlielaq kienu ghad-data tat-30 ta' Settembru 2001 u mhux spjegat ghaliex fil-fatt dawn sehhew fis-7 ta' Ottubru 2001 (Dok. "RA 1" u "RA 3"), u dan minbarra li mid-dokumenti esebiti lanqas biss jirrizulta li kellha tintuza tali tip ta' karozza waqt l-istess tlielaq u dan jinsab ikkonfermat kemm mix-xhieda ta' WPS 155 Rita Abela (6 ta' Dicembru 2004) kif ukoll mid-dokumenti esebiti Dok. "RA 1" sa Dok. RA 3" (fol. 105 sa 111), fejn jirrizulta wkoll li jidher li dak li gie indikat fil-polza ta' assukurazzjoni (Dok. "RA2" lanqas kien segwiet kif jirrizulta mill-kondizzjonijiet ta' l-istess polza (fol. 106). B'hekk din il-Qorti thoss li n-ness ta' kazwalita' bejn l-agir tal-konvenuti u d-dannu sofferti mill-attur gew ippruvati u ghalhekk din il-Qorti thoss li l-ewwel talba ghandha u qed tigi milqugha b'dan li l-konvenuti huma tenuti li kkawzaw u humja responsabbli ghall-incident soffert mill-attur u ghad-danni konsegwenzjali.

Illi jirrizulta li fid-data ta’ l-incident l-attur kellu 57 sena u allura din il-Qorti ser taddotta *multiplier* ta’ 4 snin u dwar l-introjtu tieghu jidher li bhala paga ghandu mas-Lm6,500, (€15,140.93) u din il-Qorti bl-applikazzjoni tal-*multiplicand* ser timxi fuq l-ammont ta’ Lm6,700 (€15,606.80) u barra minn dan jidher li ghandu wkoll mas-Lm600 (€13,97.62 f’sahra u *allowances* fis-sena u minn dan l-ammont din il-Qorti sejra tiehu 50% ta’ l-istess u ghalhekk din il-Qorti sejra timxi fuq introjtu ta’ Lm7,000 (€16,305.61) fis-sena.

Illi peress li jirrizulta li l-istess attur soffra disabbilta’ permanenti totali ta’ 12% (fol. 73 u fol.158) skond certifikati rilaxxati rispettivament mill-espert mediku Mr. A. Griscti Soler datat 20 ta’ Ottubru 2004 u dak mahrug mill-espert mediku l-iehor il-Professur Hector Galea datat l-1 ta’ April 2005 u peress li l-incident ilu li sehh mis-sena 2001 ma ghandux ikun tnaqqis ghal *lump sum payment* ta’ iktar minn 2% u b’hekk is-somma li huwa intitolat ghaliha l-attur hija is-segwenti:-

Lm7,000 x 4 x 12% x 98% = Lm3,292.80.
(€16,305.61 x 4 12% x 98 % = €7670.16)

Illi ghalhek it-tieni u t-tielet talba attrici qed tigi milqugha fl-ammont ta’ tlett elef, mitejn u tnejn u disghin lira Maltija u tmenin centezmu (Lm3,292.80) (€7,670.16).

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta’ u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut Carmel Seguna u fil-kontumacja tal-konvenut Kevin Debono, **tilqa’ t-talbiet attrici biss fis-sens hawn deciz** b’dan illi:-

1. Tiddikjara illi l-konvenuti huma responsabbli ghall-incident li fih safa korrut l-attur fis-7 ta’ Ottubru 2001.

2. Tillikwida d-danni sofferti mill-attur minhabba dan il-korriment u dan fl-ammont ta’ tlett elef, mitejn u tnejn u disghin lira Maltija u tmenin centezmu (Lm3,292.80)

[sebat elef sitt mija u sebghin Ewro u sittax-il centezmu ta' l-Ewro (€7,670.16)].

3. Tikkundanna lill-konvenuti biex flimkien u *in solidum* ihallsu lill-atturi d-danni kollha hekk likwidati fl-ammont ta' tlett elef, mitejn u tnejn u disghin lira Maltija u tmenin centezmu (Lm3,292.80) [sebat elef sitt mija u sebghin Ewro u sittax-il centezmu ta' l-Ewro (€7,670.16)].
Bl-ispejjez kollha kontra l-konvenuti.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------